

RIGSOMBUDSMANDEN I GRØNLAND

Statsministeriet
Prins Jørgens Gård 11
1218 København K

Dato: 15. maj 2008

J.nr.: 415-0001

Indberetning vedr. Grønlands Landstings forårssamling, torsdag den 15. maj 2008.

Det bemærkes, at den 15. maj 2008 er den sidste mødedag under denne landstingssamling. Næste landstingssamling forventes være landstingets efterårssamling, som indledes den 19. september 2008.

Det bemærkes endvidere, at Landstingsmedlem A sii Chemnitz Narup, Inuit Ataqatigiit har meddelt, at hun trækker sig fra landstinget ved den indeværende landstingssamlings afslutning. Det begrundes med, at hun er blevet valgt som formand i det såkaldte overgangsudvalg for den kommende Øst-Vest Storkommune og at hun derfor med virkning fra den 1. januar 2009 vil blive borgmester i den samme kommune. Om de nye storkommuner kan jeg henvise til særlig indberetning i forlængelse af valget den 8. april 2008 til de kommende storkommuner samt min månedsindberetning for april 2008.

Landstinget behandlede følgende dagsordenspunkter:

Punkt 49:

Forslag til landstingslov om ændring af landstingslov om fangst og jagt.

(Landsstyremedlemmet for Fiskeri, Fangst og Landbrug)

(3. behandling)

Forslaget blev ved 2. behandlingen vedtaget og overgik direkte til 3. behandling. Ved 3. behandlingen blev forslaget uden yderligere forhandlinger endeligt vedtaget.

Punkt 130:

Lovforslag om folkeafstemning om indførelse af selvstyre.

(Landsstyreformanden)

(2. og 3. behandling)

Til 2. behandlingen forelå en tillægsbetænkning fra Landstingets Lovudvalg.

Rigsombudsmanden i Grønland
Indaleeqqap Aqputaa 3
Postboks 1030
3900 Nuuk

Kalaallit Nunaanni Rigsombudsmandi
Telefon: (+299) 32 10 01
Telefax: (+299) 32 41 71
E-mail: riomgr@gl.stm.dk
www.rigsombudsmanden.gl

I betænkningen foreslår lovudvalget en ændring i det beskrevne afstemningstema i lovforslaget, således at det tydeligere fremgår hvilken form for selvstyre, der skal stemmes om.

Landstinget henviste selve formuleringen af temaet for folkeafstemningen til landstingets særlige selvstyreudvalg. Selvstyreudvalget foreslog ved genoptagelse af dagsordenspunktets 2. behandling følgende afstemningstema, som et ændringsforslag til lovforslaget:

§ 2 affattes således:

§ 2. Vælgerne svarer ved den vejledende folkeafstemning ”Ja” eller ”Nej” til spørgsmålet: Går du ind for indførelse af selvstyre, på grundlag af forslaget til selvstyrelov?

Som bemærkning til ændringsforslaget er det kortfattet anført, at forslaget indebærer en sproglig præcisering af den grønlandske og den danske lovtekst.

Der var ingen, der ønskede ordet, i forbindelse med forslagens behandling. Ved afstemning blev ændringsforslaget vedtaget og lovforslaget vedtaget ved 2. behandlingen i den herefter foreliggende form. Forslaget overgik direkte til 3. behandling, hvor det blev endeligt vedtaget i den form, der blev vedtaget under 2. behandlingen.

Punkt 28:

Forslag til landstingsbeslutning om at der pr. 01.01.2009 indføres total rygeforbud i alle offentlige rum, alle indendørs områder, hvor offentligheden har adgang, såsom restauranter, cafeer, forretninger, skoler, institutioner, transportmidler mm. Dette gælder desuden for private virksomheder og arbejdspladser.

(Landstingsmedlem Aqqaluaq Egede, Inuit Ataqatigiit)
(2. behandling)

Landstinget vedtog et ændringsforslag fra landsstyret, således at der med virkning fra den 1. januar 2010 indføres total rygeforbud i alle offentlige rum, alle indendørs områder, hvor offentligheden har adgang, såsom restauranter, cafeer, forretninger, transportmidler mm. Dette gælder desuden for private virksomheder og arbejdspladser med mere end 10 ansatte. Dagsordenspunktet er herefter færdigbehandlet.

Punkt 38:

Forslag til landstingsbeslutning om at pålægge landsstyret at sikre, at der indrettes særlige rygeområder på offentlige steder, såsom caféer, restauranter o.lign.

(Landstingsmedlem Doris Jakobsen, Siumut)
(2. behandling)

Ved afstemning blev forslaget endeligt forkastet.

Punkt 6:

Forslag til Landstingsbeslutning om at vedtage, at Landstinget, i samarbejde med det færøske Lagting og det islandske Alting fra og med 2009 finansierer Vestnordisk Råds Jubilæumsfond med et årligt bidrag fra Grønland på 87.500 kr.

(Landstingets Formandskab)

(2. behandling)

Forslaget blev ved 1. behandlingen vedtaget og overgik direkte til 2. behandling. Ved 2. behandlingen blev forslaget uden yderligere forhandlinger endeligt vedtaget.

Punkt 87:

Forslag til Landstingsbeslutning om, at Landsstyret pålægges at indføre lovgivning, der giver alle under 18 år ret til at have en af Hjemmestyret betalt ledsager med sig, når de skal på sygehusophold i en anden by end deres egen. Denne ret skal gælde uanset varigheden af opholdet.

(Landstingsmedlem Astrid Fleischer Rex, Demokraterne)

(1. behandling)

I begrundelsen for forespørgslen anførte **forslagsstilleren** bl.a., at Grønland ikke lever op til internationale standarder, når det gælder forældreledsagelse til syge børn. Derfor foreslås det, at aldersgrænsen for, hvornår man som barn har ret til at få en hjemmestyrebetalte ledsager med sig på et sygehusophold bliver hævet til 18 år.

Med begrundelse i, at der ikke på nuværende tidspunkt er belæg for at udtale sig om de økonomiske konsekvenser af forslaget, foreslås det at forslaget sendes til behandling i relevant udvalg, der som en af sine opgaver i forbindelse med behandlingen af forslaget skal belyse de økonomiske aspekter, hvorefter forslaget kan blive 2. behandlet på landstingets efterårssamling 2008.

I landsstyrets besvarelse kom **Landsstyreformanden** på vegne af Landsstyremedlem for Sundhed og Familie Arkalo Abelsen bl.a. ind på, at FN's børnekonvention intet nævner om, at børn skal have ledsagere med på sygehusophold. Det grønlandske sundhedsvæsen lever op til alle anbefalinger i Artikel 24 1 FN's børnekonvention. I 2005 indførte sundhedsvæsenet regler om, at børn under 15 år, har ret til en ledsager, der får transport, ophold og kost betalt af Hjemmestyret under hele sygehusopholdet. Indtil da var grænsen 12 år. Hvis Hjemmestyret vælger at sætte aldersgrænsen op fra 15 år til 18 år, vil det betyde en merudgift for sundhedsvæsenet på 1,7 mio. kr. for rejse, ophold og kost. Disse penge vil blive taget fra sundhedsvæsenets hovedformål, nemlig, at behandle så mange sygdomsramte personer som muligt inden for de rammer, der er afsat på Finansloven til sundhedsvæsenet.

Landsstyret indstillede forslaget til forkastelse.

Partierne udtrykte tilslutning til forslaget og dets henvisning til Landstingets Familieudvalg. Forslagets 2. behandling vil finde sted under landstingets efterårssamling 2008.

Punkt 105:**Forslag til Landstingsbeslutning om, at Landsstyret pålægges tiltag for etablering af boliger til rejsledsagere, nære pårørende til sygdomsramte af kræft eller andre sygdomme, der ikke kan behandles i Grønland.**

(Landstingsmedlem, Anthon Frederiksen, Kattusseqatigiit Partiiat)

(1. behandling)

I begrundelsen for forespørgslen anførte **forslagsstilleren** bl.a., at Kattusseqatigiit Partiiat tidligere har fremlagt forespørgsler og forslag om lettelse for sygdomsramte, der er nødsaget til at rejse for behandling samt nære pårørende. flere gange, men desværre er der ikke foretaget større politiske initiativer til rettelse hidtil.

I landsstyrets besvarelse bemærkede **Landsstyreformanden** på vegne af Landsstyremedlem for Sundhed og Familie Arkalo Abelsen bl.a., at ledsagere til patienter der modtager behandling i udlandet, kan være til stor hjælp for patienten. Landsstyret er bekendt med at en gruppe borgere har stiftet arbejdsgruppen for pårørende, som blandt andet vil arbejde for at samle midler ind, så der bliver etableret boliger til pårørende til patienter, der behandles i Danmark. Landsstyret hilser dette initiativ velkommen.

Landsstyreformanden bemærkede endvidere, at der i landstinget har været fremsat ønsker om, at hjemmestyret skal hjælpe de pårørende til patienter, der behandles uden for deres hjemsted. Hver gang har landsstyret afvist forslagene, da landsstyret er af den opfattelse, at sundhedsvæsenets bevilligede midler skal bruges til behandling af de syge, frem for at blive anvendt på de raske pårørende. Landsstyret har imidlertid besluttet at udarbejde en redegørelse, der tager højde for de rejste ønsker og beregner hvad de vil koste. Redegørelsen vil også omfatte, hvad det vil koste at købe og drive et antal lejligheder, et pensionat eller lignende.

Redegørelsen bliver forelagt på landstingets efterårssamling 2008. Efter landstingets debat om behov og økonomi i denne forbindelse vil landsstyret tage stilling til, om der skal tages initiativer til at forbedre vilkårene for pårørende, og i givet fald hvilke patienters pårørende, der skal have forbedrede vilkår. På denne baggrund anbefalede landsstyret at forslaget forkastes.

Alle partierne udtrykte tilslutning til forslaget, dog med forståelse for landsstyrets ønske om at fremlægge en redegørelse på efterårssamlingen.

Beslutningsforslaget blev henvist til behandling i Landstingets Sundhedsudvalg forud for 2. behandlingen, som vil finde sted under landstingets efterårssamling 2008.

Punkt 86:

Forslag til Landstingsbeslutning om, at Landsstyret pålægges at anmode Justitsministeren om at fremsætte forslag om indførelse af en bestemmelse i kriminalloven, som sikrer, at sager om seksuelt misbrug af børn ikke kan forældes.

(Landstingsmedlem Astrid Fleischer Rex, Demokraterne)

(1. behandling)

I begrundelsen for forespørgslen anførte **forslagsstilleren** bl.a., at et seksuelt overgreb på en voksen er grusomt og utilgiveligt. Et seksuelt overgreb på et barn er endnu værre. Derfor er det Demokraternes opfattelse, at en person, der har begået et seksuelt overgreb på et barn altid skal kunne straffes for sin forbrydelse, uanset hvor lang tid der går før offeret har mod og overskud til at anmelde overgrebet.

I landsstyrets besvarelse bemærkede **Landsstyreformanden**, at landsstyret deler forslagsstillerens fordømmelse af forbrydelser mod børn. Også landsstyret ønsker, at personer, som begår seksuelle forbrydelser mod børn, skal kunne retsforfølges, selv om der er gået flere år efter, at forbrydelserne er begået. Det skal ikke være sådan, at forbrydere kan slippe for retsforfølgelse, som følge af, at offeret har stået i et afhængighedsforhold til den voksne, og derfor ikke har været i stand til at skaffe hjælp hos andre voksne for at få forholdet bragt til ophør og forbrydelserne anmeldt til politiet.

Bestemmelsen i den gældende kriminallovs § 83, stk. 1, nr. 2, fastslår, at påtale ikke finder sted, når der er forløbet så lang tid, efter at en lovovertrædelse er begået, at forudsætningerne for iværksættelse af de foranstaltninger, der er nævnt i kriminalloven, ikke længere skønnes at være til stede. Bestemmelsen er videreført i den ny kriminallov, som landstinget tidligere har behandlet og som nu er vedtaget af Folketinget.

Landsstyret finder umiddelbart, at de gældende regler om forældelse er hensigtsmæssigt afstemt med det overordnede princip for domstolenes sanktionsvalg. Det er landsstyret synspunkt, at domstolene, som reglerne er i dag, fortsat bør have mulighed for at foretage de skønmæssige vurderinger, som kommer på tale, når såvel spørgsmål om forældelse som spørgsmål om sanktionsvalg kommer på tale. Landsstyret ser derfor ikke umiddelbart anledning til arbejde for en ændring af de gældende bestemmelser om forældelse.

Landsstyreformanden tilkendegav imidlertid, at forslaget berører et meget alvorligt problem. Derfor foreslog landsstyret, at forslaget henvises til behandling i Landstingets Lovudvalg inden 2. behandlingen.

Alle partierne udtrykte tilslutning til forslaget.

Beslutningsforslaget blev henvist til behandling i Landstingets Lovudvalg forud for 2. behandlingen, som vil finde sted under landstingets efterårssamling 2008.

Punkt 102:**Forslag til landstingsbeslutning om at Landsstyret pålægges at søge oplysningskampagner og debatter via KNR radio og TV gennemført mindst to gange om året med deltagelse af politikere og borgere.**

(Landstingsmedlem Anthon Frederiksen, Kattusseqatigiit Partiiat)

(1. behandling)

I begrundelsen for forespørgslen anførte **forslagsstilleren** bl.a., at trafik i Grønland er meget dyrt og at det kan være meget vanskeligt at nå frem til nogle steder. Partiet finder, at det er nødvendigt at de fleste debatter udsendes via KNR radio og TV, således at alle politikere og partier kan følge med samt for at opnå en større og bedre deltagelse fra befolkningens side. Selvom KNR Radio's debatter hidtil har været gode nok, foreslås det at befolkningen i højere grad oplyses om landets styrelse, planer og målsætninger i fremtidens politik, og ikke mindst forskellige igangværende projekter.

I landsstyrets besvarelse sammenfattede **Landsstyremedlem for Sundhed og Familie Arkalo Abelsen** for Landsstyremedlemmet for Kultur, Uddannelse, Forskning og Kirke, at landsstyrets oplysningsarbejde og nyhedsdækning, baggrundsudsendelser mv. giver god oplysning i radio og TV. Han understregede, at hjemmestyret ikke kan pålægge KNR, eller en lokal station, at sende bestemte programmer. Det er radio- og tv-stationen selv, der har ansvaret for og som tilrettelægger stationens sendeflade.

Landsstyret indstillede forslaget til forkastelse.

Alle partier, bortset fra forslagsstillerens parti, tilsluttede sig landsstyrets besvarelse, idet der dog generelt blev udtrykt tilslutning til behovet for øget oplysning.

Beslutningsforslaget blev ikke henvist til behandling i udvalg forud for 2. behandlingen, som vil finde sted under landstingets efterårssamling 2008.

Punkt 123:**Forslag til landstingsbeslutning om at Landsstyret pålægges til på Efterårssamlingen 2008 at fremlægge en redegørelse for Landstinget vedrørende status på erfaringer i pædiatrien og en forslag til videreudviklingen af de pædiatriske tilbud.**

(Landstingsmedlem Asii Chemnitz Narup, Inuit Ataqtigiit)

(1. behandling)

I begrundelsen for forespørgslen anførte **forslagsstilleren** bl.a., at der gennem de sidste 8 år er sket en positiv opgradering af sundhedsvæsnets tilbud til gravide familier samt til børnepatienter. Bl.a. er der oprettet en speciallægestilling i pædiatri på Dronning Ingrid's Hospital (DIH). Kvaliteten af patientbehandling for børn blev løftet og antallet af overflytninger af børn til behandling i Danmark er faldet væsentligt, både de akutte overflytninger og de planlagte behandlinger. Men der er et stort antal børn med kroniske og behandlingskrævende sygdomme og problemer og et større antal børn registreret som vidtgående handicappede. Antallet af børn der vokser op uden tilstrækkelig omsorg fra forældre er stort. Et stort antal børn har varige psykiske mén på grund af dårlige psykosociale forhold i den

tidlige barndom. Spædbørnedødeligheden er fortsat høj. Skal hjælpen til alle disse børn være forsvarlig, er det ifølge forslagsstilleren nødvendigt med flere børnelæger.

Der er også behov for markant forbedring af de fysiske rammer for børn indlagt på DIH samt behov for en fornyelse af organiseringen af selve specialet, således at pædiatrien bliver selvstændigt og ikke som i dag underlagt det medicinske speciale. En opnormering med endnu en børneoverlæge ved DIH ville gøre det muligt at undervise ansatte i social- og sundhedsvæsnet i pædiatri.

I landsstyrets besvarelse bemærkede **Landsstyremedlem for Sundhed og Familie Arkalo Abelsen**, at oprettelsen af pædiatrien har forbedret den samlede indsats overfor de pædiatriske patienter. Hvorvidt der på nuværende tidspunkt er behov for yderligere udbygning af pædiatrien kræver nærmere undersøgelse og analyse. Desuden bør en eventuel udvidelse af pædiatrien formentlig ses i en større sammenhæng med udgangspunkt i sundhedsvæsnet general-plan. Derudover har oprettelsen af pædiatrien også betydet at hjemmestyret har tildelt midler til området, og man bør derfor løbende evaluere projektets tilstand. På baggrund af en sådan status over pædiatrien vil man bedre kunne vurdere hvorvidt der er behov og midler til yderligere udbygning af pædiatrien.

Landsstyret anbefalede at forslaget vedtages.

Alle partierne udtrykte tilslutning til forslaget samt til landsstyrets bemærkninger.

Beslutningsforslaget blev henvist til behandling i Landstingets Sundhedsudvalg forud for 2. behandlingen, som vil finde sted under landstingets efterårssamling 2008.

Med venlig hilsen

Søren Hald Møller

Kopi pr. e-mail: Folketinget
Kongehuset, Kabinetssekretariatet
Samtlige ministerier
Rigsombudsmanden på Færøerne